

Hiroshi YAHAGI

Osaka City University
Graduate School of Creative Cities
Osaka, Japonia
e-mail: hyaha@nifty.com

**THE HISTORICAL CITY KANAZAWA (IN JAPAN)'S CITYSCAPE
POLICY FOCUSING
ON THE PRESERVATION AND REUSE OF CLASS-B
HISTORICAL BUILDINGS**

key words: attractiveness of the city, historic architecture, Kanazawa

**WHAT PRODUCES THE ATTRACTIVENESS OF THE CITY?
THE PRESERVATION OF CLASS-B HISTORIC ARCHITECTURE**

Recently, economical resources brought forward by culture are increasingly gaining interest from urban research as well as policy making. This comes from the awareness of the issue: "Can't we draw on cultural resources to boost tourism, community nurturing and urban regeneration?" It's a re-perception of culture by putting it in the category of capital accounts. This is cultural capital theory. In academic sense we are talking about culture economics, culture production theory etc. As these times are moving forward, the historical cityscape, or in other words the "regional cultural capital, which is forgotten by everyone" is standing now in the spotlight. The idea is to revive historic architecture and to use it for local community nurturing.

The preservation and regeneration of class-B architecture is important to the attractive and beautiful formation of historic cities. Mere simple preservation of class-A national treasure architecture doesn't quite secure the charming cityscape and that's why numerous class-B architectures are able to provide class-A architecture a helping hand in structuring an attractive cityscape. Furthermore, it's only because class-A architecture is backed up by class-B architecture that it can raise its value. Class-A architecture is statically preserved often as museums and memorial buildings (Static preservation is the "mummification" of historic architecture!) but in case of the class-B architecture, the preservation is dynamic, meaning that people live in

such housing or that its function changes as some of them are converted into restaurants or cafes.

The bottom line is that class-B architecture has many factors which let the modern age live on in a praiseworthy way. This is of course very important and crucial to historic cities. However, the people's interest generally goes out to the preservation of class-A architecture, along with governmental historic preservation policy which rather favors the preservation of top class world heritage. Consequently there are many cases in which class-B architecture groups are unpreserved and destroyed. The essence of historic cityscape preservation and applied policies therefore lies in how it can be applied to the regeneration of class-B architecture groups. The successful and suggestive model of the historic city of Kanazawa situates in the preservation and regeneration of class-B architecture.

There is another reason why the dynamic preservation of class-B historic architecture is drawing so much attention. A long time ago the Club of Rome published the book "The Limits to Growth" and afterwards a lot of writings were published by anti-growthists who were rethinking the concept of growth. Nowadays words starting with re-, such as reuse, recycling, renewal, rehabilitation, repair etc. have become very avant-garde. The dynamic preservation of class-B historic buildings and the usage of it as local resources situates within this trend. Talking about the buildings anthropomorphically, static preservation is about keeping the building form as it functioned before intact, along with his memories of bygone days of how it lived. But unlike this kind of preservation, dynamic preservation gives a new function, a new role to the historic architecture, bringing it back alive in a present context. This is what "re-" means. Old depots, bank buildings, factories etc are transformed into restaurants, sport facilities, studios and offices etc, and at the same time these architectures contribute to the formation of the historic cityscape.

THE ATTRACTIVENESS OF THE HISTORIC CITY KANAZAWA

The success model of the historic city of Kanazawa is based on the preservation and regeneration of class-B historic architectures.

Kanazawa is a representative Japanese historical city (Population is 400,000). It flourished as a castle town of the Maeda Family in the Kaga Domain during the feudalistic period of the Edo Era (1600-1867). The Kaga Domain was dedicated to Renaissance policy, with a tradition in artistic handicrafts etc. that still remains today. From the Meiji Period onward, it has been the hometown of many Japanese modern-age litterateurs such as Saisei Murou (Poet) and Kyouka Izumi (Novelist) etc. and was loved as a second hometown by Yukio Mishima, Ken'ichi Yoshida, Hiroyuki Itsuki and Shigeharu Nakano. Kanazawa was a city abundant with history and culture as represented in its many handicrafts.

When conducting a survey among the Japanese concerning “which city would you like to visit?”, Kanazawa ranks among the top five, along the harbor cities of Nagasaki, Hakodate, Kobe and Yokohama which are known for its romantic and exotic foreign influences. Kanazawa however is the only one being an authentic Japanese city. The traditional culture mentioned above as well as the attractiveness of its Kaga cuisine forms the main reasons that attract the Japanese, but in addition to that there is also the beauty of its historic cityscape. The completeness of dining in a traditional Japanese style, the view and the beautiful scenery when taking a stroll makes Kanazawa a place of high appraisal among the Japanese.

The old city of Kanazawa, nestled between the Asano and Sai rivers, is a relatively small area. Beyond the rivers it is linked to a gentle rolling hill. This old part, which was the castle town, is in a radius of approximately 2km counting from its center. All is in walking distance. This is one charm point of Kanazawa. Like Kyoto, Kanazawa was not destroyed by the air raids during WWII and that is why there are relatively a lot of wooden architectures. There are streets of old sa-murai residences and teahouses.

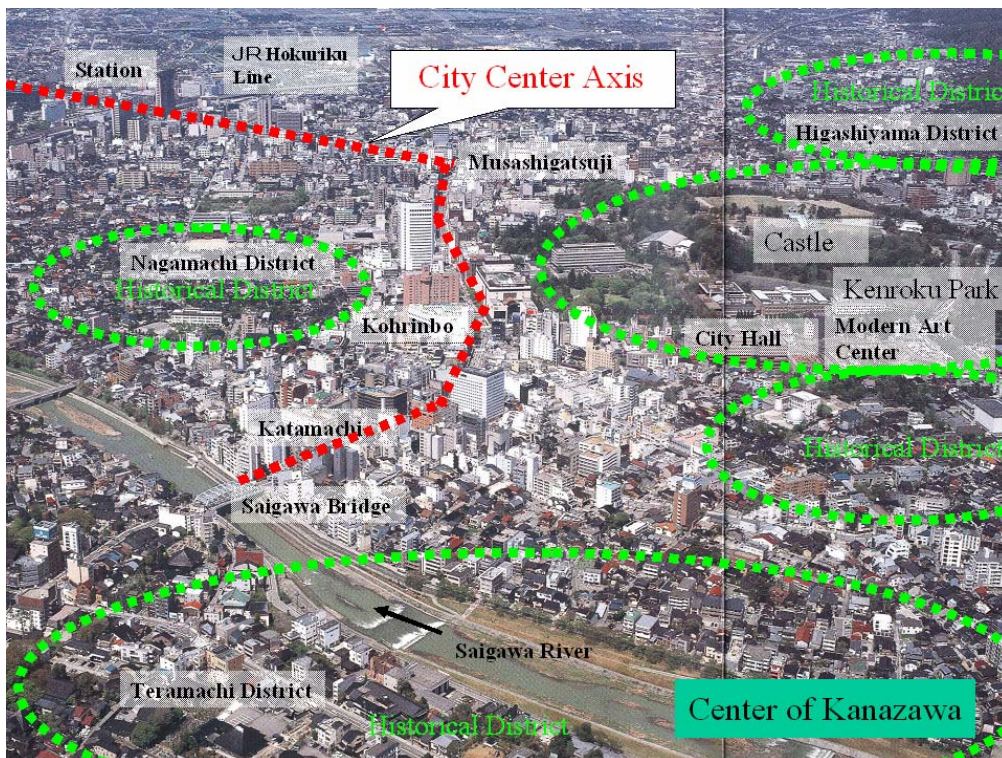

Photo 1. Aerial Photo of the Kanazawa’s City Center. *Source: provided by Kanazawa City.*

The artificial ditches which were cut in the Edo Period run like a spider web throughout the city and the sight of the four seasons represented by young leaves, colored leaves and cherry blossom flowing in the water is beautiful. Watching this while taking a stroll is one of the big pleasures of living in Kanazawa or visiting it.

Whatever the city may be, its identity is decided by the crossing axes of historic and natural conditions. The city of Kanazawa is engaged in community nurturing (town nursing), designing historic scenic beauty conditions in regard to the above mentioned historic cultural spaces and mountains and rivers, and has declared itself as: "The little world city, Kanazawa". This comes from the pride of Kanazawa as a very unique and special city, different from all the rest. In "the World City Concept" of 1995, it declared itself as: "the formation of world city Kanazawa, although little, shining uniquely as a bright star in the world". Now, Kanazawa is striving to become registered as a world heritage city.

THE HISTORY OF THE CITYSCAPE FORMATION OF KANAZAWA AND B-CLASS HISTORIC ARCHITECTURE BLOCKS

The formation of the cityscape of Kanazawa dates back to 1968. The government enacted the "Old Capital Preservation Law" in 1966 and chose Nara, Kyoto and Kamakura as targets. Kanazawa was left out in the cold but two years after the "Old Capital Preservation Law" enactment, the preservation of its historic cityscape was decided by the ordinance of Kanazawa city, named the "Kanazawa Traditional Environment Preservation Ordinance". This became the first community nurturing ordinance nationwide to decide on the preservation of historic area attributes. It functioned to symbolize Kanazawa's cutting edge. Afterwards, in 1989, it stipulated the landscape ordinance.

In 1990, when Mayor Tamotsu Yamade was elected, the preservation policies for historic environments were enhanced and new unique community nurturing policies were developed one after the other. The basic idea and important to the formation of the historic city was the creation of a sustainable space through prosperous and healthy civic life and the stipulation of ordinances which focused specifically on class-B architecture groups or on the preservation and regeneration of the class-B cityscape formed by these. The following are some of such ordinances:

1. Narrow Allies Preservation Ordinance.
2. Artificial Ditch Preservation Ordinance.
3. Promotion of In-town Settlement Ordinance.
4. Historic Culture Asset Temple and Shrine Scenery Preservation Ordinance.
5. Walking Community Nurturing Advancement Ordinance.
6. Green Community Nurturing Advancement Ordinance.
7. Preservation of Traditional Environment and Beautiful Landscape Formation Ordinance.

8. Beautiful Roadside Scenery Formation Ordinance.
9. Night Scenery Formation Ordinance.
10. Preservation of “Hiromi” Etc. Community Space and Application Ordinance.

This set of ordinances does not aim to honor class-A historic architecture nor focuses on its preservation whatsoever. It entirely focuses on the preservation and regeneration of class-B architecture groups and the stipulation of ordinances to create class-B cityscapes which are produced by it. And, in accordance to these ordinances, subsidies for the restoration of traditional tradesmen’s houses are provided and active investment in a road fund to maintain the narrow allies is taking place. This is the “Kanazawa Model” which has received numerous appraisals for its historic city community nurturing.

Temples and shrines under the Historic Culture Asset Temple and Shrine Scenery Preservation Ordinance are not from national treasure standard. At the end and the beginning of the year, the citizens go to pray in the temples and shrines while their children play there during daytime. “Hiromi” signifies an open space behind a winding path and is a place where children play and where the elderly chat with each other.

CASE: ORDINANCES FOR THE PRESERVATION OF THE CLASS-B HISTORIC CITYSCAPE

The Traditional Architecture Blocks Preservation Ordinance

These are the ordinances that are aimed at the preservation of class-B historic architecture blocks. Also, these ordinances specify the wage-subsidy programs for development regulations (restoration of the building’s exterior, assigning permits needed for repairs and setting up a standard for repairs and restorations) and landscape preservation. In the same preservation zones, there’s a gentlemen’s agreement between the shops to label all the traded goods as Kanazawa brands. This also adds to the awareness that also the displayed goods contribute their part to Kanazawa’s identity. Two districts, 2.3ha, 194 buildings.

	Project	Grant Rate	Amount Limit
Traditional Constructions	Exterior, Roofs, Restoration of Structure	80%	\15 million
	Lattice	90%	
General Constructions	Exterior, Restoration of Roof	70%	\7 million
	Lattice	90%	

The Narrow Allies Preservation Ordinance

Compared to the class-A traditional buildings groups preservation zones, the Narrow Allies Preservation Ordinance doesn't have a qualitative framework in regard to its historic being but even so it targets the narrow allies districts that appear to be of castle town tradition. Consequently, it is not fixed on buildings from the Edo, Meiji, Taisho or early Showa Era but accepts even cityscapes consisting out of building groups from the latter half of the twentieth century providing a traditional character. The presence of Kanazawa people pursuing a traditional style of living and of a small landscape producing such an atmosphere are considered to be important. The ordinance assigns a wage-subsidies program for development regulations (notifications necessary for new constructions and renovations) and landscaping. Ten districts, 35.3 ha (tradesmen's houses and samurai residences).

	Project	Grant Rate	Amount Limit
Narrow Allies Preservation Landscaping Project	Building Landscaping (New Constructions etc.)	70%	\2 million
	Building Landscaping (Pre-war)	70%	\3 million
	Building Landscaping Assigned for Preservation	70%	\5 million
	Exterior Landscaping (Board Fences and Hedges)	70%	\1 million
	Exterior Landscaping (Clay Fences)	70%	\3 million

The Temple and Shrine Scenery Preservation Ordinance

There are a lot of historic and cultural resources of Kanazawa in its temples and shrines, surrounded by greenery. This ordinance preserves the surrounding cityscapes that blend in with the temples and shrines and protects the sight of bells resonating through the temple districts (teramachi). It assigns development regulations (notification necessary for new constructions) and promotes a gentlemen's agreement between the locals to preserve the scenery of temples and shrines. Two districts, 177.4 ha.

The Artificial Ditches Preservation Ordinance

Kanazawa is a city made out of artificial ditches. There is a total of 55 ditches running throughout the city. In the old days the people used the water from these ditches for household purposes but nowadays the ditches provide vividness to the city and form an urban space of greenery, inviting you for a pleasant stroll. At one point the ditches were drained and closed up with concrete lids and eventually transformed into parking lots. However, in recent years they were opened again, this time with fancy little bridges put over them, providing a new scenery to the cityscape of Kanazawa. The ordinance assigns development regulations (notification necessary for new constructions and renovations along the ditches) and provides safety support measures.

Objective	Grant Rate	Amount Limit
Upgrade of design of privately-occupied bridges etc.	90%	\ 1.5 million

The Walking Community Nurturing

The Walking Community Nurturing Advancement Ordinance symbolizes Kanazawa targeting community nurturing and landscape administration. Based on the recognition that the historic environment and scenic environment is an important asset of the citizens, the ordinance aims to form a pleasant and safe walking cityscape.

LESSONS TO LEARN FROM KANAZAWA'S COMMUNITY NURTURING

The theory of Kanazawa's class-B historic architecture preservation and its city policy which attaches great importance to the cityscape formed by class-B historic architecture blocks, has the ideal of putting the attention of community nurturing on the living style of Kanazawa citizens. The daily living style of the citizens is made up by the space which is produced by these class-B historic architecture blocks. This means that the citizens can have a sense of belonging to the city space through these daily living spaces produced by the city's history and culture. This also creates an attachment to the "my city"-feeling. A sense of prosperous living and vitality is closely related to the quality of these living spaces.

Class-A historic architectures are without doubt important tourist resources. However, again, only but class-A historic architecture cannot give structure to the cityscape and it's because of the presence of the surrounding class-B and C historic architectures that the class-A historic architectures were able to become class A in the first place.

The main sightseeing visits consisted primarily out of scenic spots and places of historic interest (the Daigaran Church and places of scenic beauty) but nowadays visiting places like normal spaces in the city (markets and shopping promenades, university district, houses in the city center, etc.) have become a really popular and thus a new type of sightseeing. In this way the tourists can enjoy the city just the same as the citizens do. In conclusion it's unnecessary to say that the class-B historic cityscape is revived as an important sightseeing resource thanks to the B-class historic architectures.

Photo 2. Kanazawa – the traditional architecture.

Photo 3. Kanazawa – the historic district.

Photo 4. Kanazawa – characteristic channels.

Photos by K. Pawłowska

STRESZCZENIE

POLITYKA OCHRONY I NOWEGO UŻYTKOWANIA ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW KLASY B STOSOWANA W HISTORYCZNYM MIEŚCIE KANAZAWA W JAPONII

Ochrona i odnowa architektury należącej do klasy B to ważny aspekt dążenia do atrakcyjności i piękna miast historycznych. Ochrona jedynie obiektów najwyższej rangi (określanej jako klasa A), należących do skarbcza narodowej architektury, nie wystarcza, aby zachować urok krajobrazu miejskiego. Uzupełniać i wspomagać go

mogą liczne obiekty klasy B współtworząc atrakcyjność krajobrazu miejskiego. Zresztą nie tylko idzie tu o wspomaganie, lecz także o podnoszenie wartości. Obiekty architektoniczne klasy A są biernie (statycznie) chronione, często jako muzea i budowle pomnikowe (ochrona bierna to „mumifikowanie” architektury!), podczas gdy w przypadku architektury klasy B ochrona jest dynamiczna (czynna), to znaczy ludzie nadal użytkują obiekty zabytkowe jako domy mieszkalne lub następuje zmiana funkcji np. na restauracje czy kawiarnie.

Nie ulega wątpliwości, że owa architektura klasy B ma cechy, które pozwalają na wprowadzenia tam współczesnego życia w godny akceptowania sposób. W miastach historycznych jest to sprawa niezwykle ważna, wręcz kluczowa. Jednakże uwaga ludzi zasadniczo skupia się na ochronie architektury klasy A, podobnie – państwowa polityka ochrona zabytków stawia na pierwszym miejscu najwyższej klasy dziedzictwo światowe. Konsekwencją są liczne przypadki braku ochrony a nawet zniszczenia zespołów architektury klasy B. Istotą ochrony zabytkowego krajobrazu miejskiego i stosowanej w tych ramach polityki jest jej zdolność od zapewnienia odnowy zespołom architektonicznym klasy B. Godny naśladowania sukces w zakresie tak rozumianej ochrony i odnowy historycznej architektury klasy B odniosło miasto Kanazawa.

Kanazawa jest typowym zabytkowym miastem japońskim (400 000 mieszkańców). Jego rozkwit, jako miasta położonego u stóp zamku rodu Maeda w Prowincji Kaga, przypada na okres feudalny epoki Edo (1660-1867). W prowincji Kaga istnieje długa i żywa do dnia dzisiejszego tradycja rzemiosła artystycznego. Następnie, w okresie Meiji Kanazawa była ojczyzną wielu japońskich nowożytnych pisarzy jak np. Saisei Murou (poeta) i Kyouka Izumi (powieściopisarz) itp. Była też kochana, jako druga ojczyzna przez Yukio Mishima, Kenichi Yoshida, Hiroyuki Itsuki i Shigeharu Nakano. Kanazawa była miastem bogatej historii i kultury, jako ośrodek wielu artystycznych rzemiosł.

W sondażu przeprowadzonym wśród Japończyków na temat „Które miasto odwiedziłbyś najchętniej?”, Kanazawa znalazła się wśród 5 miast najczęściej wybieranych, obok takich miast portowych, jak Nagasaki, Hakodate, Kobe i Jokohama, które znane są z romantycznych i egzotycznych przejawów wpływów obcych. Natomiast Kanazawa jest jedynym miastem autentycznie japońskim. Wspomniana wyżej kultura, jak również zalety kuchni kagańskiej i piękno zabytkowego krajobrazu miejskiego to główne atrakcje przyciągające tu Japończyków. Całość dopełniają tradycyjne japońskie posiłki i przechadzki w pięknej scenerii, co czyni z Kanazawy miejsce wysoko cenione przez Japończyków.

Stare miasto Kanazawy wciśnięte między dwie rzeki Asano i Sai to stosunkowo mały obszar. Dalej, poza rzekami rozciąga się obszar łagodnie sfalowanych wzgórz. Ta stara część była tzw. miastem zamkowym, którego obszar zamyka się w kręgu o promieniu około 2 km od centrum. Wszystko w zasięgu dojścia pieszego, co także składa się na urok Kanazawy. Podobnie jak Kyoto, Kanazawa nie była zbombardo-

wana w czasie II wojny światowej i z tej przyczyny jest tu stosunkowo dużo architektury drewnianej. Są tu ulice starych samurajskich rezydencji i herbaciarni. System sztucznych kanałów zbudowany w epoce Edo przecina miasto na kształt sieci pajęczej, a pływające po wodzie młode lub potem kolorowe liście, albo płatki kwitnącej wiśni tworzą jakże piękny, zmieniający się obraz czterech pór roku. Patrzeć na to wszystko podczas przechadzki to wielka przyjemność dostępna mieszkańcom i zwiedzającym Kanazawę.

Można powiedzieć, że wszystko, co stanowi o tożsamości miasta decyduje się na przecięciu osi uwarunkowań historycznych i przyrodniczych. Miasto Kanazawa jest zaangażowane w *machizukuri*¹ (zwane inaczej po angielsku *town nursing*) – którego tematem stało się projektowanie z myślą o wizerunku miasta zabytkowego i malowniczego a to ze względu na wyżej wspomniane historyczne przestrzenie, a także rzeki i góry. Określa siebie jako „Małe miasto światowe Kanazawa” Wynika to z dumnego przekonania, że Kanazawa jest unikatowym, bardzo szczególnym miastem – różnym od wszystkich innych. W ramach „The World City Concept” z 1995 r. miasto określiło się jako przykład „kształtowania miasta światowej klasy, które chociaż niewielkie, błyszczy szczególnym światłem niczym jasna gwiazda”. Obecnie Kanazawa czyni starania o wpisanie jej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO

Kształtowanie krajobrazu miejskiego Kanazawy trwa od 1968 r. W 1966 rząd ustanowił *Prawo ochrony dawnych stolic* i wskazał jako przedmiot owego prawa Nare, Kyoto i Kamakurę. Kanazawa nie była uwzględniona, ale po 2 latach miasto Kanazawa ustanowiło własne prawo ochrony zabytkowego krajobrazu pod nazwą *Rozporządzenie o ochronie tradycyjnego środowiska Kanazawy*. Stało się ono pierwszym rozporządzeniem w duchu planowania partycypacyjnego *machizukuri* w skali kraju, które regulowało ochronę obszarów o cechach zabytkowych. Było to rozporządzenie przełomowe dla miasta i potem w 1989 r. stało się także podstawą rozporządzenia krajobrazowego.

Po wyborze na stanowisko burmistrza Tamotsu Yamade w 1990 r. polityka ochrony zabytkowego środowiska została rozszerzona - tworzono nowe programy *machizukuri* jeden po drugim. Podstawowym zamierzeniem, istotnym dla kształtowania miasta historycznego było tworzenie zrównoważonej przestrzeni dla pomyślnego i zdrowego życia mieszkańców, a także stworzenie uwarunkowań prawnych dotyczących specyfiki zespołów architektonicznych klasy B, ich ochrony i odnowy krajobrazu miejskiego tworzonego przez tę architekturę. Oto kilka z tego rodzaju rozporządzeń:

1. Rozporządzenie w sprawie zachowania krajobrazu małomiasteczkowego

¹ Idea partycypacyjnego, „oddolnego planowania miasta”, tworzona z uwzględnieniem opinii i potrzeb społecznych. Często realizowana poprzez małe przedsięwzięcia rozwojowe, w zakresie partycypacji społecznej, urbanistyki i architektury, ochrony środowiska i konserwacji zabytków.

2. Rozporządzenie w sprawie ochrony sztucznych kanałów
3. Rozporządzenie w sprawie osiedli śródmiejskich
4. Rozporządzenie w sprawie ochrony otoczenia krajobrazowego cennych świątyń i sanktuariów
5. Rozporządzenie machizukuri o wspieraniu ruchu pieszego
6. Rozporządzenie machuzukuri wspierające kształtowanie przestrzeni zielonych
7. Rozporządzenie w sprawie ochrony i kształtowania tradycyjnego środowiska i pięknego krajobrazu
8. Rozporządzenie w sprawie kształtowania pięknego otoczenia widokowego dróg
9. Rozporządzenie w sprawie tworzenia nocnej iluminacji miasta

W przeciwieństwie do strefy ochrony zespołu tradycyjnych budynków klasy A, *Rozporządzenie w sprawie zachowania krajobrazu małomiasteczkowego* nie określa jakościowych wymagań, co do wartości zabytkowej, jednak zmierza ku temu, aby obszar ten zachował krajobraz typowy dla tradycyjnego miasta małych dzielnic u stóp zamku. Tak, więc nie są to koniecznie budynki z epoki Edo, Meiji, Taisho czy wczesnego Showa, ale także uwzględnia się krajobraz ukształtowany z obiektów późniejszych, z drugiej połowy XX w., lecz o tradycyjnym charakterze. Obecność mieszkańców kultuwających tradycyjny styl życia i tworzących specyficzną atmosferę jest uważana za bardzo istotny składnik krajobrazu miasta. Podobnie jak sieć sztucznych kanałów, która wzbogaca krajobraz i sprawia, że spacer po mieście jest prawdziwą przyjemnością.

Program ochrony cennych świątyń i sanktuariów obejmuje te obiekty kultury, które nie mają rangi skarbów sztuki narodowej. Są miejscem modlitwy mieszkańców na początku i na końcu roku, a na co dzień użytkowane są jako miejsce zabaw dzieci i spotkań dorosłych.

Rozporządzenie o wspieraniu ruchu pieszego wyraża intencje *machizukuri* i administrowania krajobrazem w ogóle. Prawo to, oparte na uznaniu, że zabytkowe środowisko i uwarunkowania widokowe stanowią istotny walor dla mieszkańców, zmierza do kształtowania miłego dla oka i bezpiecznego krajobrazu dostępnego przede wszystkim dla pieszych.

Ustalenia zawarte w tych programach nie zmierzają do wyróżnienia zabytkowej architektury klasy A, ani nie skupiają się na ochronie samej w sobie. Ich wyłącznym celem jest ochrona i odnowa zespołów architektury klasy B, i określenie warunków powstawania krajobrazu miejskiego, którego tworzywem jest ta właśnie architektura. Zgodnie z tymi programami, subwencje na restaurację tradycyjnych miejskich domów przeznaczane są na ochronę aktywne - na aktywizację obszarów wzdłuż małych uliczek, które budują małomiasteczkowy charakter dzielnicy. Model ochrony krajobrazu kulturowego reprezentowany przez Kanazawę doczekał się szerokiego uznania za realizację *machizukuri* w mieście historycznym.

translated by Krystyna Pawłowska.